

Szerb Köztársaság
Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium
Belgrád

Újvidéki Egyetem BTK
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék
Újvidék

**KÖZTÁRSASÁGI MAGYAR NYELVI ÉS
NYELVHELYESSÉGI VERSENY**

2022/2023.

4. osztály

A tanuló kódja: _____

Pontszám: _____

UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 120 perc áll rendelkezésedre. A feladatlagra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy a végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javítótanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Sok sikert kívánunk!

Javította: _____

Már az óvárosban járt, szűk utcákban. Vágyakozva nézett föl egy-egy tetőteraszra, ahonnan még most is nevetgélés, pohárcsengés hallatszott. Addig jó volt Róma, amíg nyüzsögtek az emberek, de így hajnali három felé már kiürült az utca, sivár lett és barátságtalan, a tegnap szemetével. Egy sarkon táblát vett észre: *Fontana di Trevi, 100 méter*. A híres szökőkút, ott legalább az arcát lemoshatja. Befordult, meglátta, állt percekig: azért tudnak ezek. Egy háztömbnyi barokk szökőkút, harcoló víziszörnyekkel, legfőleg a szakállas Neptunnal. Nyilván Neptun, a tengeristen. Kicsit röhejes, mert nem sós víz kering a szökőkútban, hanem édes. Voltaképpen büntetés egy tengeristennek, ha évszázadokon át édesvíz zubog ki a lába alól.

Nádasdy Ádám: *A szakállas Neptun* (részlet)

1. Keresd ki a fenti idézetből a **határozói igenevet!** _____
2. Milyen **viszonyban** áll egymással az idézet utolsó mondatának két tagmondata?

Voltaképpen büntetés egy tengeristennek, ha évszázadokon át édesvíz zubog ki a lába alól.

3. Írj ki **négy igekötős igét** a fenti idézetből a szövegben szereplő formában!

4. Milyen **mondatrészi szerepet** töltenek be az idézet következő szavai tagmondataikban?
 - a) **nevetgélés, pohárcsengés** (... ahonnan még most is *nevetgélés, pohárcsengés hallatszott*) _____
 - b) **tegnap** (... *sivár lett és barátságtalan, a **tegnap** szemetével.*) _____
 - c) a **tengeristen** (*Nyilván Neptun, a **tengeristen.***) _____
 - d) **röhejes** (*Kicsit **röhejes...***) _____
 - e) **tengeristennek** (*Voltaképpen büntetés egy **tengeristennek...***) _____
5. Keresd ki az idézetből azt az **összetett főnevet**, amelynek előtagja **ajak-foghanggal** kezdődik!
 - a) A keresett szó: _____
 - b) Írj még három alárendelő összetett szót ugyanezzel az előtaggal:

6. Keresd ki az idézetből két **hangutánzó** vagy **hangulatfestő** szót!

7. Az idézet egyik mondata: Azért tudnak *ezek*.

a) A szövegkörnyezet alapján kik lehetnek az *ezek*?

b) az *egek* szó szófaja (pontos meghatározás!):

8. Milyen **mássalhangzó-változást** vehetünk észre az **alábbi szavakban**?

a) *hallatszott* _____

b) *szökőkútban* _____

9. Alkoss egy mondatot, amelyben a *táncolni* szó **célhatározói** szerepben fordul elő!

10. Sorold be az **igéket** a megfelelő helyre! Az ötödik ige fajtáját határozd meg te!!

szökken, rajzoltat, rohangál, mosakodik

a) visszaható: _____

b) gyakorító: _____

c) mozzanatos: _____

d) _____

11. Találd meg, majd **javítsd ki a helytelen** alakokat!

a) árpádkori _____

b) sólyom-szigeti _____

c) Magyar szó _____

d) Kaszpi-tengeri _____

12. Javítsd ki a **helyesírási és nyelvhelyességi hibákat** a következő mondatokban!
(Vigyázat, egy mondatban több hiba is lehet!)

a) Minnél tovább halogatja az Orsi a döntést, annál nehezebb lesz meghoznia azt.

b) Gondoljonak malmői ismerőseikre is!

13. Írj egy összetett mondatot a **nemcsak, hanem... is** kötőszókapcsolattal!

14. **U, ú, ü vagy ű?** Pótold a hiányzó magánhangzókat!

a) lámpab__ra

b) imm__nis

c) gy__jtemény

d) báb__

e) bor__

15. **Elemezd** a következő mondatot (a mondatrészeket a megszokott módon jelöld), majd **válaszolj** a kérdésre!

a) A mondat:

Érdemes nyelveket tanulnod.

b) A mondat alanyának szófaja: _____

16. A **megint** hangsort kétféleképp is elválaszthatjuk: me-gint és meg-int. Mutasd be egy-egy mondatban a két **jelentés** közötti **különbséget** (a mondatokban már nem szükséges szótagolva írnod a szavakat)!

a) me-gint: _____

b) meg-int: _____

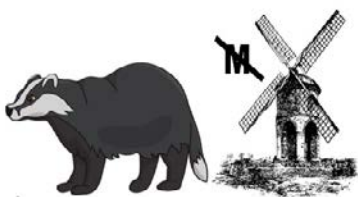
17. **Pótold** a hiányzó **elő- vagy utótagot** a következő **mellérendelő szösszetételekben!** Ahol szükséges, tedd ki a kötőjelet is!

- a) dimbes_____
- b) lim_____
- c) _____puhi
- d) _____lelki
- e) hánya_____

18. A palindromok olyan szavak, amelyek **íráskepe visszafelé olvasva is ugyanaz** pl. görög. Keresd hasonló szavakat a meghatározások segítségével!

- a) Növényevő állat táplálkozik: _____
- b) Makacs, hajthatatlan: _____
- c) Nagyon apró: _____
- d) Valaminek a letakarására használt vászon, szövet: _____

19. Szójáték: a képrejtvény segítségével **egészítsd ki** a mondatot (használd toldalékokat)!

Már maga a gondolat is _____ töltötte el.

20. Javítsd ki a **közmondásokat/szólásokat!** A javított mondatokat írd a vonalra! (Vigyázat, egy mondatban több hiba is lehet!)

- a) Közös pallónak túrós a háta.

- b) Eszem nem marad szárazon.

- c) Nagy tehén esik le a szívéről.

- d) Ritka, mint a fehér olló.

JAVÍTÓKULCS A 4. OSZTÁLYOS TESZTHEZ

(2023. évi köztársasági Magyar Nyelvi és Nyelvhelyességi Verseny)

	PONTSZÁM
1. vágyakozva	1
2. alárendelő, alanyi	1
3. Pl. fölnézett, kiürült, lemoshatja, befordult, meglátta, kizubog (Az észrevett is elfogadható.)	4 × 0,25 = 1
4. a) alany, b) birtokos jelző, c) értelmező (jelző), d) (névszói) állítmány, e) részeshatározó	5 × 0,2 = 1
5. a) víziszőrny(ekkel) (0,25) b) pl. víziló, vízcicsirke, vízibolha, vízilabda stb. (3 × 0,25)	4 × 0,25 = 1
6. Pl. (pohár)csengés, nyüzsögtek, zubog	2 × 0,5 = 1
7. a) az olaszok v. olasz építészek, művészek, szobrászok (Megjegyzés: minden hasonló válasz pl. itáliai, római elfogadható.) b) főnévi mutató névmás	2 × 0,5 = 1
8. a) összeolvadás; b) zöngéesség szerinti részleges hasonulás	2 × 0,5 = 1
9. Pl. A húgom táncolni indult a tornaterembe. (Megjegyzés: a <i>szertet táncolni</i> és hasonló szerkezetek, amelyekben nem mozgásige szerepel, nem ismerhetők el.)	1
10. a) mosakodik b) rohangál c) szökken d) műveltető – rajzoltat	5 × 0,2 = 1
11. a) Árpád-kori c) Magyar Szó	2 × 0,5 = 1
12. a) <u>Minél</u> tovább halogatja <u>Orsi</u> a döntést, annál nehezebb lesz meghoznia azt. b) <u>Gondoljanak malmói</u> ismerőseikre is!	4 × 0,25 = 1
13. Pl. Nemcsak a város nevezetességeit néztem meg, hanem a legjobb éttermekbe is elmentem. (Bármely helyes megoldás eloadható.)	1
14. a) lámpabúra b) immunis c) gyűjtemény d) bábu e) ború	5 × 0,2 = 1
15. a) <u>Érdemes nyelveket tanulnod.</u> (Megjegyzés: csak hibátlan jelölések esetén jár pont (3 × 0,25) b) főnévi igenév (0,25)	4 × 0,25 = 1
16. Pl. a) Megint elromlott a számítógépem. b) Nagymamám megint, ha nem köszönök a szomszédoknak.	2 × 0,5 = 1
17. a) dimbes-dombos b) limlom c) csíhi-puhi d) testi-lelki e) hányaveti	5 × 0,2 = 1
18. a) legel b) konok c) icipici d) lepel	4 × 0,25 = 1
19. borzalommal	1
20. a) Közös lónak túrós a háta. b) Szem nem marad szárazon.c) Nagy teher/kő esik le a szívről. d) Ritka, mint a fehér holló .	5 × 0,2 = 1